

Het Rosie Resultaat

Het Rosie Resultaat

Het Rosie Resultaat

Vertaald door Linda Broeder

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Colofon

Copyright © 2019 voor deze uitgave

Grote Letter Bibliotheek, Deventer

Opmaak Juan Houter, Proversum

Vormgeving Angus Konkel, Sunny Afternoon Publ. Grp

ISBN 978-90-3643-564-2

NUR 302

Gedrukt op papier met FSC-certificaat

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Uitgeverij Grote Letter Bibliotheek, Postbus 583, 7400 AN Deventer

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V., Amsterdam

© 2019 Graeme Simsion

All rights reserved

© 2019 Uitgeverij Luitingh-Sijthoff B.V., Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel: *The Rosie Result*

Vertaling: Linda Broeder

Vertaling citaat Albert Camus afkomstig uit *De val* (De Bezige Bij, 2004, vertaling Dolf Verspoor)

Alle rechten voorbehouden

Voor meer informatie of bestellen

www.groteletter.nl

**We zijn allemaal uitzonderingsgevallen.
–Albert Camus**

De problemen begonnen toen ik oesters stond te openen op één been. Als ik geen wetenschapper was geweest en me niet bewust was van de menselijke neiging om overal patronen in te zien, zou ik wellicht concluderen dat een godheid me had gestraft voor de zonde van hoogmoed.

Eerder die middag was ik een zelfevaluatie-formulier aan het invullen met daarop de vraag: ‘Wat ziet u als uw sterkste punten?’

Het was een vage formulering waarbij noch de context, noch de mate van precisering werd omschreven. ‘Expertise in genetica’ was het meest logische antwoord, maar dat werd al geïmpliceerd door mijn functietitel van professor in genetica. Mijn kennis over myxoïde liposarcomen zou binnenkort niet meer relevant zijn, aangezien mijn onderzoeksproject op dat gebied bijna was afgerond. Als ik ‘objectiviteit en intelligentie’ invulde, wekte ik wellicht de indruk dat sommige academici naar mijn mening niet over deze kwaliteiten beschikten, en hoewel ik dat inderdaad dacht, zou dat waarschijnlijk nogal tactloos overkomen. Dat moest ik zien te vermijden.

Ik probeerde nog steeds een goed antwoord te bedenken toen Rosie thuiskwam.

‘Wat doe jij nou in je pyjama?’ vroeg ze.

‘Avondeten klaarmaken. Gecombineerd met probleemoplossing. En squatten op één been.’

‘Ik bedoelde: waarom heb je je pyjama aan?’

‘Er was een klein kookongeval met een exploderende kastanje. Ik wilde het proces versnellen door de temperatuur te verhogen. Vandaar de olie op verscheidene oppervlakken.’ Ik wees naar de spetters op het plafond. ‘Mijn kleding werd ook geraakt. Ik heb verder tijdverlies voorkomen door meteen mijn pyjama aan te trekken in plaats van me een keer extra te verkleden.’

‘Je bent toch niet vergeten dat Dave en Sonia komen eten?’

‘Natuurlijk niet. Het is de tweede woensdag van de maand. De dag waarop ik mijn tandenborstel vervang.’

Rosie imiteerde mijn stem – een teken dat ze in een goed humeur was. ‘Gasten. Pyjama. Ongeschikte combinatie.’

‘Dave en Sonia hebben me al vaker in pyjama gezien. Op het uitje naar Cape Canaveral...’

‘Begin daar maar niet over.’

‘Als er tijd is om me te verkleden, kan ik die

beter aan het zelfevaluatieformulier besteden.’
Ik legde het probleem uit.

‘Schrijf gewoon hetzelfde op als vorig jaar.’

‘Vorig jaar heb ik het niet ingevuld. Het jaar daarvoor ook niet. En ook niet...’

‘Je werkt nu twaalf jaar op Columbia, maar je hebt nog nooit een zelfevaluatie hoeven doen?’

‘Ik heb het formulier nooit ingevuld. Er komt altijd wel een belangrijkere taak tussen. Helaas drong David Borenstein er dit keer op aan. Hij dreigde met een ongespecificeerde strafmaatregel als het niet morgen op zijn bureau ligt.’

‘En je loopt vast op de vraag over sterke punten?’

‘Correct.’

‘Schrijf gewoon: “problemen oplossen”. Dat is een prima antwoord, waar je later geen gezeik mee krijgt. Ik bedoel, als je geen geneesmiddel voor kanker vindt, kunnen ze toch moeilijk zeggen: “Maar je zei dat je goed problemen kon oplossen.”’

‘Heb jij dezelfde vraag gekregen?’

‘Maar zo’n twintig keer in de afgelopen maand.’

Rosies huidige medische onderzoeksproject liep eveneens ten einde en ze wilde graag een hogere functie. Dat bleek lastig, aangezien bij

de meeste functies ook klinische werkzaamheden moesten worden verricht. Haar argument daartegen was: 'Ik ben een waardeloze arts, maar een goede onderzoeker. Waarom zou ik tijd verspillen aan dingen waar ik niet goed in ben?' Ik had dezelfde logica op de zelfevaluatie toegepast.

'Ik neem aan dat jij ook steeds het optimale antwoord hebt gegeven,' zei ik. "Problemen oplossen."

'Ik antwoord meestal "teamwork", maar in jouw geval...'

'Zou ik daar later gezeik mee kunnen krijgen.'

Rosie lachte. 'Ik vul het wel verder in, dan heb jij tijd om je te fatsoeneren. "Teamwork", zie je wel?' Kennelijk zag ze mijn gezichtsuitdrukking. 'Je mag het nalezen als ik klaar ben.'

Terwijl ik de overgebleven oesters opende, dacht ik na over Rosies suggestie. Het was fijn dat mijn partner een kwaliteit in mij had herkend die ik zelf niet had opgemerkt. Ik was inderdaad goed in problemen oplossen.

Het hielp dat mijn manier om situaties te analyseren en te verwerken nogal ongewoon was – anderen zouden zeggen 'vreemd'. Gedurende mijn vijfentwintigjarige carrière had

dit me in staat gesteld alledaagse obstakels te overwinnen en belangrijke doorbraken te bewerkstelligen. En mijn privéleven had er ook van geprofiteerd.

Als twintigjarige student informatica was ik behoorlijk sociaal incompetent geweest – zelfs voor een twintigjarige student informatica – en maakte ik geen enkele kans om een partner te vinden.

Maar door bewust technieken voor probleemoplossing toe te passen had ik nu een stimulerende, goedbetaalde baan, was ik getrouwd met de mooiste en geschiktste vrouw ter wereld (Rosie) en was ik de vader van een getalenteerde en tevreden zoon van tien (Hudson), die zelf ook een innovatieve probleemoplosser belofde te worden.

Ik had Rosies biologische vader geïdentificeerd uit vijfenzestig kandidaten, ik had het koelingsbedrijf van mijn vriend Dave van de financiële ondergang gered, en na uitgebreide analyse van de klantvoorkeuren in de bar waar Rosie en ik parttime werkten, had ik een cocktail bedacht die de New York People's Choice Award had gewonnen.

Ik verkeerde in uitstekende gezondheid, onder andere dankzij regelmatige oosterse vecht-

sporttrainingen en een fitnessprogramma dat ik in andere activiteiten had opgenomen. In mentale zin kreeg ik steun van mijn lokale mannengroep: Dave en de gepensioneerde musicus George.

In de loop van twaalf jaar huwelijk had ik door creatief denken een routine ontwikkeld die aan Rosies vereiste van spontaniteit tegemoetkwam zonder onnodige opoffering van efficiëntie. Ik had graag vaker seks gehad, maar de frequentie was bovengemiddeld voor onze leeftijd en relatieduur, en oneindig veel beter dan voordat ik Rosie had leren kennen.

De enige aanmerkelijke smet was het verlies van mijn langdurige vriendschap met mijn mentor, Gene. Maar als ik mijn tevredenheid met mijn leven in een grafiek zou weergeven, was de curve – zelfs met die factor meegerekend – nu op zijn hoogste punt.

Ik richtte me weer op een oester waar ik mijn mes niet tussen had kunnen krijgen. In de onderste keukenla lag een verzameling gereedschap, waaronder een tang. Als ik die gebruikte om de rand van de schelp te breken, zou er een gat ontstaan waar ik mijn mes in kon steken. Ik stond mezelf een moment van vergenoegdheid toe. Don Tillman: Beste Probleemoplosser ter

Wereld.

Rosie keerde terug met mijn laptop. ‘Wat moet ik schrijven bij verbeterpunten? Ik heb nu “kledingstijl” neergezet.’

‘Je hebt me al aangesproken op mijn pyjama.’

‘Ik maak maar een grapje. Al is er altijd ruimte voor verbetering. Die sokken die je nu aanhebt zijn wandelsokken, toch?’

‘Multifunctioneel. Uitermate warm.’

Ik draaide me naar haar toe, omdat het een conventie is dat mensen elkaar aankijken wanneer ze met elkaar praten. Tegelijkertijd hurkte ik neer op één been om de tang te pakken, met de oester en het mes nog in mijn ene hand en met mijn vrije been uitgestrekt om het onderbeen waarop ik steunde verticaal te houden voor het squatten op één been.

Toen ik in de la achter me reikte, voelde ik een kleverige substantie. Achteraf was wel duidelijk wat er was gebeurd. Rosie had Hudson onlangs geïnstrueerd om zijn ontbijtspullen na gebruik terug te zetten. Waarschijnlijk had hij zich tijdens het afruimen van de tafel op een andere kwestie geconcentreerd en had hij de ahornsiroop op zijn kant in een willekeurige la teruggelegd zonder de dop erop te doen.

Ik trok mijn hand terug – een primitieve re-

actie op iets onbekends. Als gevolg daarvan verloor ik mijn evenwicht.

Ik had het best mijn opgeheven voet terug op de grond kunnen zetten, maar aangezien ik de oefening liever niet wilde onderbreken, greep ik een andere la vast, die echter onvoldoende steun bood. Mogelijk gleed ik ook uit in olie van de kastanje-explosie. Het resultaat was dat ik viel, hoewel niet hard.

Rosie lachte. 'Multitasking,' zei ze. 'Dat lijkt me een goed verbeterpunt voor je.' Toen: 'O shit, je hebt je pijn gedaan.'

Rosies diagnose was correct. Het oester-mes was in mijn knieholte terechtgekomen. Ze knielde neer om de wond te bekijken.

'Je mag hem niet verplaatsen!' Hudson stond in de deuropening, ook in pyjama, zoals altijd op woensdagen na school.

'Het is al goed,' zei Rosie. 'Zijn ruggengraat is niet beschadigd.'

'Hoe weet je dat?' vroeg Hudson.

'Ik ben arts, weet je nog?'

Dat was geen overtuigend argument, gezien Rosies eigen beoordeling van haar klinische vaardigheden. Het mes was een aardig eindje naar binnen gedrongen en er vormde zich een plas bloed op de grond.

‘We moeten het alarmnummer bellen,’ zei Hudson.

‘Uitstekend idee,’ zei ik.

‘Waar is je telefoon?’ vroeg Rosie.

‘In de holster. Ik lig erop.’

‘Niet verplaatsen!’ riep Hudson, en hij ging tussen Rosie en mij in staan.

‘Kunnen we jouw telefoon gebruiken?’ vroeg ik aan Rosie.

‘Hudson, kijk eens in mijn handtas.’

‘Beloof je dat je hem niet gaat verplaatsen? Beloof je dat?’

‘Dat beloof ik. Pak mijn telefoon nou maar.’

‘Waarschijnlijk zullen ze me naar het ziekenhuis brengen,’ zei ik. ‘Tegen die tijd zal die weerspannige oester wel voldoende zijn verslapt om hem normaal te kunnen openen.’

‘Don, vergeet het etentje.’

‘Jij zult het zelfevaluatieformulier moeten inleveren. De deadline...’

Hudson keerde terug met Rosies telefoon. Ze tikte op het scherm en zei: ‘Shit.’ Ik nam aan dat haar batterij leeg was, wat regelmatig gebeurde doordat ze geen oplaadroutine aanhield.

Gelukkig ging de deurbel. Dave en Sonia waren respectievelijk een zelfstandig ondernemer en een accountant. De kans was groot dat

minstens een van hen een werkende telefoon bij zich had. Hudson drukte op de knop van de intercom om hen binnen te laten.

Sonia reageerde zoals verwacht hysterisch, kritisch en praktisch. 'Mijn god, ik wist wel dat je ooit nog eens een ongeluk zou krijgen. Het is waanzin om na een lange dag werken nog te moeten koken. Kun je je bewegen?'

'Doe maar niet,' zei Rosie. 'Bel gewoon het alarmnummer.'

'Doe ik,' zei Dave. 'Vind je dat goed, Don?'

'Correct.'

Rosie staarde naar haar telefoon.

'Is alles oké?' vroeg Sonia. Dat was een vreemde vraag, maar Rosie interpreteerde 'oké' blijkbaar als: oké buiten het feit dat Don op de vloer ligt te bloeden en Dave een ambulance belt.

'Ik heb de baan.' Ze zei het nog eens, maar dan luider, en barstte in tranen uit. 'Ik heb de baan. De baan waar ik geen enkele kans op dacht te maken.'

'Welke baan?' vroeg ik vanaf de vloer.

'Bij Judas.' Judas was professor Simon Lefebvre, een oud-collega in Australië die enkele jaren 'iets' met onze vriendin Claudia had gehad, totdat hij op overspel was betrapt.

'Komt Judas naar New York?'

‘Nee, de baan is in Melbourne. Ik wist wel dat je niet had geluisterd.’

Waarschijnlijk had ik wel geluisterd, maar had ik de informatie over leidinggevenden en locatie genegeerd om me op de belangrijkste details te richten. Ik kon overal wel een universitaire baan vinden, vooral omdat ik niets om status gaf, en het was Rosies beurt om carrière te maken nadat ze de opvoeding van Hudson grotendeels op zich had genomen.

‘Is dat een probleem?’ vroeg Rosie.

‘Natuurlijk niet. Uitstekend nieuws. Bovendien hoef ik dan de zelfevaluatie niet af te maken. Laten we een drankje drinken om het te vieren. Nu meteen.’

Rosie schudde haar hoofd. ‘Als we naar huis gaan, moet ik Phil bellen.’ Phil was haar vader.

Rosies succes woog ruimschoots op tegen de pijn in mijn knieholte. De levenstevredenheidscurve steeg nog verder. Dat zou de laatste keer zijn. Hudson stond in de deuropening met zijn hoofd in zijn handen.

Misschien kwam het door mijn ongewone perspectief vanaf de vloer, in combinatie met het feit dat Hudson een pyjama droeg, maar het viel me op hoe groot hij was geworden, terwijl hij er tegelijkertijd nog zo jong uitzag. Met zijn

zwartgerande bril en zijn donkere haar – langer dan gebruikelijk voor iemand van zijn leeftijd – leek hij precies op mij als tienjarige. De gelijkenis werd nog eens versterkt door zijn duidelijke ontzetting.

Het was stil geworden in de keuken, en alle aandacht was op hem gericht.

‘Gaat het wel, Hudson?’ vroeg Sonia.

‘Nee. Ik wil niet naar Australië. Ik wil niet van school veranderen. Ik wil dat er helemaal niks verandert.’

2

Tegen juni van het jaar daarop was onze situatie drastisch veranderd. We waren verhuisd naar een huis met drie slaapkamers in de ‘hippe’ wijk Northcote vlak bij het centrum van Melbourne, op korte fietsafstand van de universiteit. Ons nieuwe huis had een tuin, een garage en voldoende ruimte voor Hudsons verzameling sciencefictionboeken, die zich inmiddels van zijn kamer naar de gang had verspreid.

Mijn pees was bijna hersteld. Rosie werkte voor Judas, Hudson ging naar school en ik had een baan als professor in genetica bemachtigd. Dit viel allemaal binnen onze verwachtingen.

Maar er waren vijf nieuwe problemen ontstaan. In toenemende mate van ernst waren dat:

1. Een remedie tegen kanker vinden. Ik was aangesteld bij een project dat onderzoek deed naar gepersonaliseerde kankerbehandelingen, gebaseerd op het DNA van de patiënt. Het was potentieel waardevol werk, maar ik was onvoldoende gekwalificeerd. De hoofdonderzoeker was onder de indruk geweest van mijn opleiding in informatica, maar het vakgebied was sterk veranderd in de negenentwintig jaar nadat ik me tot geneticus had omgeschoold. Ik had al mijn optionele activiteiten opgeschort – inclusief mijn aikido- en karatetrainingen – om mijn kennis bij te spijkeren, maar de online cursussen kostten tijd en denkvermogen die ik eigenlijk voor de ernstigere problemen nodig had.

Nadat ik de baan had aangenomen hoorde ik dat Laszlo Hevesi, mijn vriend van de faculteit natuurkunde, ook had gesolliciteerd. Hij was de perfecte kandidaat, maar hij had het sollicitatiegesprek ‘verknald’, zoals wel te verwachten viel. ‘Teamwork’ en ‘kledingstijl’ waren ook niet zijn sterkste punten. Maar kankerpatiënten zouden vast niet klagen als de remedie tegen hun ziekte werd ontdekt door een man die zijn fietsbril

en -helm ophield achter de computer.

Er speelde ook een persoonlijk aspect mee. Mijn vader leed aan vergevorderde prostaatkanker en mijn moeder was blij dat we naar Australië waren teruggekeerd. Tegen de tijd dat mijn onderzoek in de medische praktijk zou worden toegepast, zou mijn vader echter al zijn overleden, zo niet aan kanker, dan wel van ouderdom, legde ik mijn moeder uit.

Wellicht dat het probleem van mijn onbekwaamheid voor de functie zichzelf zou oplossen, dankzij het tweede probleem.

2. Het Geneticacollege Schandaal. Door een inschattingsfout van mijn kant liep ik het risico ontslagen te worden. Ik moest voor het tuchtcollege verschijnen, en de voorbereiding van mijn verdediging had me al honderdachten-twintig uur gekost, exclusief slaaptekort.

Rosie had een radicale oplossing voorgesteld. ‘Laat ze de schijt krijgen. In het bedrijfsleven kun je twee keer zoveel verdienen. Zonder onderwijsverplichting.’ Ze haalde me over een klein bedrijf te benaderen dat zich met genetechnologie bezighield.

‘Dat vind je helemaal geweldig,’ zei Rosie. ‘Je hebt het er altijd over. Dit is je kans om ermee aan de slag te gaan.’

‘Ik beschik niet over de benodigde kennis.’

‘Dan leer je bij. Daar ben je nu toch ook al elke avond mee bezig?’

Het sollicitatiegesprek was onverwacht goed verlopen. Mijn potentiële werkgever, Dang Minh, een vrouw van een jaar of veertig met een aan manie grenzend enthousiasme, had me het laboratorium laten zien en vertelde dat ze binnenkort naar een nieuwe locatie zouden verhuizen.

‘We veranderen de wereld. We lossen elke dag onoplosbare problemen op. Hoe kun je hier nou níét willen werken?’

De reden voor mijn aarzeling was dat ik mijn professionele en sociale vaardigheden niet goed buiten de academische wereld durfde toe te passen. Maar ik had in elk geval wel opties. In tegenstelling tot mijn vriend Dave.

3. Het Dave Debacle. Dave had ook een knieblessure opgelopen en kon momenteel niet als koelingsmonteur werken. Door het Amerikaanse socialezekerheidsstelsel, of door zijn nalatigheid om een verzekering af te sluiten, of doordat het ongeluk in een bar was gebeurd, zat hij nu in financiële problemen. Dat betekende dat Sonia, die onlangs van hun tweede ivf-kind was bevallen, eerder dan gepland weer aan het werk

moest, en dat Dave verantwoordelijk was voor de verzorging van de baby – een taak waar hij niet blij mee was. Rosie reageerde kritisch. ‘Nu ziet hij eens wat vrouwen al eeuwen moeten doorstaan.’

Daves ongezond hoge gewicht (geschatte BMI bij ons vertrek uit New York: vijftig) stond een spoedig herstel vermoedelijk in de weg. Tijdens onze wekelijkse Skype-gesprekken had ik hem aangemoedigd minder te eten en meer revalidatieoefeningen te doen. Hij had beide adviezen niet opgevolgd, wat wees op een probleem met zijn geestelijke gesteldheid. Als lid van zijn psychische-ondersteuningsteam moest ik een oplossing zien te vinden.

4. De Rosie Kruisiging. De naam van dit probleem was door Rosie zelf bedacht en was gebaseerd op een boekenreeks van Henry Miller. De titel daarvan was *De Rozenkruisiging*, dus zelf had ik dit verband nooit gelegd.

Rosie was gevraagd een onderzoek naar bipolaire stoornis te leiden, beginnend met een pilotstudie. Dit was de ‘droombaan’ die de aanleiding was geweest voor onze verhuizing. Maar in de eerste paar maanden na onze terugkeer naar Australië had Hudson wat problemen gehad met de naschoolse opvang, dus in overleg